

naam: Yvonne van Hoof
traject: Duivelshoek
regio: Noordhollands Duinreservaat
soorten: zandhagedis
sinds: 1991

Monitoor je voor je plezier?

Ik vind het vooral leuk om te doen, maar het heeft natuurlijk ook nut, dat is ook belangrijk.

Wat fascineert je aan het traject of de soorten?

Het is leuk om te zien hoe het traject veel of weinig verandert in de loop van de jaren. Maar daarvoor moet je wel een aantal jaren monitoren om dat te kunnen zien / waar te kunnen nemen. Je kunt dan ook zien of het invloed heeft op de dieren die er leven. Maar ook op de planten, wat weer gevolgen kan hebben voor de dieren; bloemen, insecten.

Is er iets veranderd tijdens de periode dat je monitoort betreffende het aantal dieren?

Ik heb de indruk dat er meer dieren door mij worden waargenomen. Dat kan komen omdat je in de loop der jaren meer ervaren wordt in het kijken, maar ik denk toch dat er in aantal meer dieren voorkomen dan 10 jaar geleden.

Is er iets veranderd tijdens de periode dat je monitoort betreffende het traject?

Je ziet dat op sommige plekken meer vergrassing voorkomt, zoals in Duivelshoek, mijn oorspronkelijke traject. Er komen daar nu veel minder of geen dieren meer voor. Twee jaar geleden is daar iets aan gedaan door afplaggen van gras, ik ben benieuwd naar de resultaten daarvan.

Tevens zie je een toename van vossen. Ik zie dat al een paar jaar en daardoor zie je ook een afname van bijvoorbeeld konijnen (ook door ziekte), meeuwen en fazanten (die wel een hagedisje lusten). Hagedissen lijken ook voor te komen op plekken waar de vos niet of niet veel komt, daardoor is een deel van hun natuurlijke vijanden verdwenen. Want voorheen signaleerde ik daar bijvoorbeeld wel fazanten.

Hoe zie je de toekomst van jouw traject en je eigen rol daarin?

Ik zie, gezien de hoeveelheid dieren die ik tref, het traject wel positief in de toekomst. Ik hoop dat ik in staat zal blijven te monitoren én mogelijk verandering, of die nu positief of negatief zijn, te melden aan jullie, zodat er eventueel actie ondernomen kan worden.

Heb je nog een tip voor andere monitoorders?

Tip? Wat belangrijk is voor mensen die er net mee begonnen zijn, is dat het eigenlijk pas na een paar jaar het leukst wordt. Omdat je dan gaat zien dat er veranderingen zijn in het gebied en wat dat voor invloed heeft. Je kunt zien wat je de laatste jaren zelf hebt geteld en wat voor variatie daar in zit, wat voor invloed zeer lange en mooie zomers (zoals vorig jaar) hebben en wat voor invloed natte zomers hebben die ook al vroeg in het jaar overgaan in de herfst, enz. Kortom, hoe langer je het doet, hoe leuker het wordt! Als je er net mee begint, nog even volhouden dus.

De duintrajecten zijn duidelijk oververtegenwoordigd. Als we daar niet voor corrigeren dan wordt de landelijke trend voor een belangrijk deel bepaald door de trend in de duinen. De zandhagedis neemt in de duinen sterker toe dan in het binnenland. De vraag is nu of de populaties in het binnenland wel voldoende meetellen. De landelijke trend kan worden berekend over alle trajecten tezamen of we kunnen de duinen minder zwaar mee laten tellen. Het verschil in beide benaderingen is weergegeven in Figuur 1. De blauwe lijn laat de index zien als er niet is gecorrigeerd, alle trajecten dragen in dezelfde mate bij aan de landelijke trend. De landelijke index is dan de som van alle afzonderlijke trajecten. De roze lijn geeft de gecorrigeerde index weer. Hierbij wordt de index eerst per regio bepaald. Voor de zandhagedis onderscheiden we 10 regio's. De landelijke trend wordt nu bepaald door regionale trends op te tellen, waarbij rekening wordt gehouden met de omvang van de regio's. Grote regio's tellen zwaarder mee dan kleine regio's. Bij het meetnet werken we voor alle soorten met gecorrigeerde indexen.

Significante trends

We kunnen inmiddels goede, betrouwbare trends berekenen die lopen vanaf 1994. Aanvankelijk was dit voor vijf soorten mogelijk. Bij de hazelworm en gladde slang varieerden de aantallen in de eerste jaren dermate dat er geen goede trendberekeningen mogelijk waren. De laatste jaren is het aantal trajecten waar deze soorten worden gezien sterk toegenomen. Door bij deze soorten de trends te berekenen over alle rondes (voorjaar en najaar) hebben we nu, na 10 jaar voor alle soorten, behalve de hazelworm, landelijke trends die significant zijn. Hiermee voldoet het Meetnet aan de hoofddoelstelling. En kunnen we tevens vaststellen dat reptielen prima geschikt zijn voor lange termijn monitoring.